

Откровено за съдебната власт

Вероятно за добро, общественият живот налага да живеем във всекидневни отношения с хората. Тези отношения трябва да бъдат правилни и справедливи, общоприети, а за да са такива, трябва да има регламент, правни норми, които да регулират благоденствието на социума.

Всяка човешка мисъл, предвестник на определено човешко действие е породена от личен вкус, от родословие, възпитание, вътрешен глас, порив или мотив. Човек иска да разчита на достатъчния морал, на оправдателните думи или на чистата съвест на другия, защото във всеки един от нас е заложена онази безусловна вяра в доброто. Възпитавани сме с детски приказки, които понякога имат неочакван край, понякога се намесва добротвореца, а друг път героят разчита на чудодейна сила. Но в реалния живот търсим една друга сила – по-истинска и неопровержима.

Нужна е неприкосновена сила, обезпечаваща не само нашето достойнство, но и свободата ни. Съдебната власт е онази легитимна форма на правов ред, благодарение на който функционира правовата държава. Томас Джеферсън е казал, че самите хора са единствените сигурни пазители на всяко управление. Затова твърдя, че човешката воля гарантира човешките права и не може да искаме справедлива присъда, ако самите ние не сме справедливи, да искаме свобода, „поднесена ни на тепсия“, ако самите ние сме безразлични към овладяването и овластяването ѝ.

Битието Е. Властта също Е. А съдебната власт изисква да Е, ако ние хората СМЕ. Верижна реакция, съществуваща благодарение на здравината на една тънка неприкосновена нишка – и тя се нарича с една дума, изпълнена с много съдържание – ОТГОВОРНОСТ.

Това е онази нужна отговорност, която човек първо поема към себе си като човешко същество, а след това като част от правовата държава с пълноценни граждани, информирани и заинтересовани от съвременния свят. Отговорност към себе си – към своите убеждения, постъпки, действия, дори и помисли. Безпрекословно следване на правата мисъл.

Ако приемем, че правото не съществува за определен момент, че ние сме просто лица, просветени на свободния избор, блуждаещи безметежно в едно неовластено все още пространство като неутрони без заряд, загубили посоката, какво ще се случи с нас?

По-силният физически ще оцелее, традицията и обичаят ще повелят нормите, такива каквито са ги завещали предците, без доза съмнение за поданика, тогава ще има превес с осъждащия строг поглед на примирител.

Но днес си имаме върховенство на закона, разделение на властите и спазване на човешките права.

Върховен гарант за човешките права е съдебната власт. Тя е арбитърът, тя е онази външна съвест, като добавена външна памет към електронно устройство, нужна и крайно необходима във всички случаи, когато има отклонение от моралната норма, от правовата рамка, от определеното статукво, от реда. Ако има съвест, има и равновесие.

Хората искат да се доверяват един на друг, особено по – емоционалните. Възможно е да има някаква тънка връзка между емоционалност и грешка, чувствителност и глупост. И тогава, защото всички сме различни в своята еднаквост, е много важна ролята на договора, на правовата рамка, на универсалната и всеобща законова норма, на несъмнената сила на „буквата на закона“. Правото, колкото и изчистено и практическо понятие да ни се струва, запазва не само мира, но често и човешките взаимоотношения.

Съвестта е онзи коректив, нужен за действителния прогрес, а правото е котвата на самата сигурност. Защото само тогава резултатът ще е траен. Човешката съвест е

гаранция за продължителност на полезното действие. Тя гарантира натрупване, овладяване на процеса и положителен резултат, защото съмнението разяжда не само настоящия момент - тук и сега, но и всяко бъдещо начинание, а сигурността е градивна. Съдебната власт не трябва да буди никакво съмнение в правозащитната си дейност. Разпорежданията, издадени компетентно и в съответствие със закона, са задължителни за гражданите, за всяко взето решение има контрол относно изпълнението му.

Вълнуващ е въпросът от къде произлизат правата на всеки един гражданин, как трябва да участва всеки в осъществяването на обществения договор и съпоставими ли са интересите на всички хора? Колкото хора, толкова и мнения, толкова различни гледни точки, толкова интерпретации, толкова послания, и толкова различни потребности... лавинообразно. А с колко много вероятности е пълната комбинация? Страшно е и асоциално. Сами обръкваме собствените си представи.

Трудна е задачата на съдебната власт – безпристрастна и справедлива, осъждаща и правораздаваща, силна и близка до народа, авторитетна... Все едно в една жена да се съчетае и красота, и ум, и търпение, и смирение, и прозорливост, и вяроност. Но има такива жени. Аз съм ги виждал. Умеят да са строги, но всеобятни.

Откровено... съдебната власт е нужната пазителка на реда, тя е гаранция за гражданските добродетели, нужната защита на човешкото достойнство и свобода. Съдебната власт е привилегията на третото око, предимството на един всевиждащ безкористен наблюдател, който да смирява с поглед грубите играчи. Съдебната власт е нужно да бъде подхранвана с добродетели, с вяра, с добри примери, с морал, с достойнство, с благородство, великодушие и чест.

И нека позицията на всеки един от нас е чиста, като казаното от Кант - „Прави така, че максимата на твоите постъпки да може да стане всеобщ закон”. А от мен: „Не се пестете хора – в действията, в мислите, в желанията си!” – нито в собствения си живот, нито в живота на обществото.

Откровено за съдебната власт – не е лесно да си ВЛАСТТА, изисква сили, умения и страст, липса на малодушие, неподправен морал, ограбва лично време и безсънни нощи на размисъл, неподправени мисли и много оправдан труд, но благодаря, че правите всичко това с порив към справедливостта за нас - гражданите!